

Tämä on rinnakkaistallennettu versio alkuperäisestä julkaisusta.

Tämä on alkuperäisen julkaisun final draft -versio.

Käytä viitatessasi alkuperäistä julkaisua:

**Riihimäki, R. & Kinos, S. 2025. Turku on edelläkävijä virtuaalisen kotoutumisympäristön kehittäjänä.
Turun Sanomat, Puheenvuoro 2.1.2025.**

URL: <https://www.ts.fi/puheenvuorot/6527676>

Kaikki julkaisut Turun AMK:n rinnakkaistallennettujen julkaisujen kokoelmassa Theseuksessa ovat tekijänoikeussäännösten alaisia.

Rinnakkaistallenteisiin liittyvät tiedustelut: julkaisutiedonkeruu@turkuamk.fi

Turku kehittää virtuaalista kotoutumisympäristöä

Työttömyys on korkealla, mutta on tärkeää katsoa tulevaisuuteen. Ennätysalhainen syntyvyys ja vanhusväestön kasvu heikentävät huoltosuhdetta ja aiheuttavat työvoimapulaa, joka on jo nähtävissä joillakin aloilla. Työperäisen maahanmuuton kautta saamme osaavia ammattilaisia, ja myös turvapaikanhakijoilla on osaamista ja korkea motivaatio työllistyä mahdollisimman pian.

Toimivat ja helposti saavutettavat kotoutumispalvelut ovat työpaikan lisäksi ensiarvoisen tärkeitä, kun pyritään nopeaan kiinnittymiseen suomalaiseen yhteiskuntaan. Vuoden 2025 alusta alkaen kunnilla on kokonaisvastuu kotoutumisen edistämisestä ja myös työllisyyspalveluista. Tärkeitä kotoutumista tukevia palveluja ovat kotoutumiskoulutus, henkilökohtainen ohjaus ja neuvonta, osaamisen arviointi ja kotoutumissuunnitelma. Kotoutumiskoulutus sisältää muun muassa suomen tai ruotsin kielen opetusta, yhteiskuntaoppia ja uraohjausta. Työllisyyspalvelut tarjoavat tukea työllistymiseen ja yrittäjyyteen. Lisäksi monet peruspalvelut, kuten koulut ja päiväkodit, tukevat integroitumista yhteiskuntaan ja paikallisyhteisöihin. Julkisen sektorin ohella myös järjestöt tekevät tärkeää työtä kotoutumisen edistämiseksi.

Kotoutumista tukevaa tietoa on ollut saatavilla verkossa jo pitkään, esimerkiksi InfoFinland-sivustolta 12 kielellä, mutta palveluja on järjestetty pääasiassa kasvokkaiseen vuorovaikutukseen perustuen. Tämä osoitti haavoittuvuutensa koronapandemian aikana. Sosiaali- ja terveyspalveluiden kehittämisessä pyritään tuottavuuden parantamiseksi tekemään digitaalisesta asioinnista ensisijainen vaihtoehto hallitusohjelman mukaisesti. "Digiloikka" on tarpeen myös kotoutumispalveluiden kehittämisessä.

Kotoutumisen ammattilaisten käyttöön kunnissa tulee alkuvuodesta 2025 uusi kotoutumisen asiakastietojärjestelmä (Koto-AJ). Yhtä tärkeää on saada asiakkaiden käyttöön soveltuva digipalvelu. Asiakkaiden osallisuus palvelujen kehittämisessä on avainasemassa. Euroopan unionin digitaalisen osallisuuden strategiassa määritellään, että teknologiaa olisi käytettävä ihmisten yhdistämiseen eikä jakamiseen. Digitalisaation tulee edistää oikeudenmukaista ja osallistavaa yhteiskuntaa ja taloutta EU:ssa. Strategian toimeenpano käytännön tasolla edellyttää kohderyhmän kuulemista ja heidän tarpeidensa tunnistamista. Muun muassa Viro ja Ukraina ovat jo ottaneet digiloikan useiden palvelualojen osalta.

Monet suuret kaupungit kuten Espoo ovat käynnistämässä digitaalisten kotoutumispalveluiden kehittämistä. Turussa kehittäminen on jo hyvässä vauhdissa. EU-rahoitteisessa Vince-hankkeessa luodaan digitaalisia kotoutumispalveluita asiakaslähtöisesti palvelumuotoilun keinoin. Kehittämistyössä ovat mukana Turun ammattikorkeakoulu, Turun kaupunki, Sateenkaarikoto ry ja ruotsalaisia kumppaneita. Palvelumuotoilun prosessissa kohderyhmää eli Turun seudulle ulkomailta muuttaneita ja täällä jo pidempään asuneita on osallistettu palvelujen suunnitteluun, laajalla otannalla. Heidän kokemuksiaan ja toiveitaan on kartoitettu yksilöllisissä haastatteluissa, ryhmähaastatteluissa ja työpajoissa. Näin varmistetaan se, että palvelut ovat tarvetta vastaavia.

Kehitettävä mobiilisovellus mahdollistaa asiakkaiden ohjauksen ja tiedonsaannin kotoutumista tukevista palveluista tekoälyä ja metaverse-teknologiaa hyödyntäen. Lopputuloksena syntyy virtuaalinen kotoutumisympäristö, johon voidaan liittää olemassa olevia palveluita sekä luoda uudenlaisia palvelumuotoja. Sovellus mahdollistaa tekoälyn avustaman tiedonhaun luotettavilta sivustoilta sekä käännöspalvelut yli 50 eri kielellä. Käännöspalvelu toimii sekä puheen että tekstin välityksellä. Virtuaalituloissa on mahdollista järjestää reaaliaikaisesti yksilö- ja ryhmätapaamisia kotoutumisen ammattilaisten ja asiakkaiden välillä, esimerkiksi kielikursseja tai uraohjausta. Virtuaalisiin tiloihin voidaan liittää suomalaisen kulttuuriin ja kieleen liittyviä elementtejä. Esimerkkinä tästä on mobiiliapplikaation tarkoituksiin suunniteltu graafinen mallinnus pohjoismaisesta kodista, jonka huoneissa voi opiskella erilaisia arkielämään liittyviä asioita. Keskeisessä asemassa kotoutumispalvelujen tuottajana Turussa on International House, jonka tarjoamia palveluja kuten asiakasneuvojien vastaanottoja voidaan jatkossa toteuttaa verkossa. Tämä on tärkeää erityisesti kotivanhempien ja haja-asutusalueella asuvien näkökulmasta, joiden on vaikeampi lähteä asioimaan keskustaan.

Mobiilisovellus valmistuu vuoden 2026 alussa, jonka jälkeen Turun alueen kotoutujilla on käytössään monikieliset kotoutumispalvelut omassa taskussaan.